

[Østergaard.]

vi dog sige, at vandløb og områder omkring søer kan sidestilles med skovkanter o. s. v., og dér skal der ingen erstatning gives, det har vi overhovedet ikke turdet kræve. Men denne forskelsbehandling med hensyn til de områder, der falder ind under § 22, og vejzonerne kan man dog anstændigvis ikke gennemføre. Jeg vil gerne have en forklaring på, at man ønsker det gennemført.

For at vende mig til ændringsforslagene vil jeg gerne lige sige, at vi stemmer for de beskudte fremskridt, der sker, men at vi ved den endelige afstemning vil stemme imod lovforslaget.

Statsministeren (Kampmann): Når jeg kan tiltræde de af udvalget stillede ændringsforslag under nr. 1 og nr. 2, skyldes det først og fremmest det ønske, der allerede ved anden behandling blev udtalt, om at få så bred en tilslutning til denne lov som vel muligt. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Iver Poulsen i, at ændringsforslagene ikke ændrer lovens karakter; det er derfor, jeg kan give tilslutning til dem; men naturligvis synes jeg, at de betyder en forringelse. Man kan altid drøfte, om ændringen under nr. 2 betyder så meget, nemlig nedsættelsen af afstanden fra søer og vandløb. Derimod betyder det noget ganske væsentligt, at landevejene af 3. klasse fritages for byggeforbuddet. Jeg håber, oppositionen opfatter det som en væsentlig indrømmelse.

Det, der har voldt de største kvaler, er det spørgsmål, der er blevet omtalt af det ærede medlem hr. Østergaard, vedrørende erstatningsreglerne.

Jeg gav udtryk for allerede under anden behandling, at vi ikke kunne gå med til, at der blev indført erstatningsregler i forbindelse med § 25. Derimod var vi villige til at forhandle om en ændret formulering af § 22. Det har vi gjort, og vi har højet os for de argumenter, der er fremsat, men nu vil justitsministeren sige lidt om dette spørgsmål, så kan man se, hvor stort et offer vi her har bragt. Justitsministerens bemærkninger skal ikke tages som udtryk for, at vi forlader det, vi her har tiltrådt.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg vil gerne have lov til at gøre nogle ganske enkelte bemærkninger om bestemmelsen

i § 22, stk. 2. Det står således for mig, at det må være aldeles klart, at der ved bestemmelsen i § 22, stk. 1, ikke er tale om ekspropriation. Det, det drejer sig om her, er en rådighedsindskrænkning af ganske generel karakter. Den rammer ikke konkret, den gennemføres efter almindelige principper og burde derfor efter mit principielle skøn være erstatningsfri.

Om dette principielle spørgsmål skal jeg sige, at dansk lovgivning gennem tiden har været noget usikker i spørgsmålet om de generelle rådighedsindskrænkninger. Jeg minder om, at byggelinjeloven af 1928, hvis bestemmelser nu findes i vejstyrelsesloven og byplanloven af 1938, gennemførte en række rådighedsindskrænkninger til dels af alvorlig karakter uden at åbne mulighed for erstatning. Dette princip blev brudt ved byggezoneloven af 1949 og ved den samtidige hermed gennemførte ændring af byplanlovens § 2, men i bygge-loven af 1960 § 5 vendte man tilbage til det efter mit skøn rigtige princip, at det drejede sig om en rådighedsindskrænkning, der ikke kunne begrunde noget erstatningskrav fra de pågældende ejere.

Når jeg er så betænkelig ved, at rådighedsindskrænkninger medfører en erstatningspligt — drejede det sig endda om billigheds-erstatning, men her drejer det sig om en i loven fastslået juridisk pligt til at betale erstatning — er det, fordi man derved så at sige forflygtiger grænsen mellem, hvad der er ekspropriation, og hvad der ikke er et ekspropriativt indgreb, der efter grundloven nødvendiggør en erstatning. Imidlertid finder jeg statsministerens argument særdeles rigtigt, at det nemlig er aldeles afgørende, at denne lovgivning får så bred en tilslutning som muligt, og dertil føjer jeg håbet om, at den kommission, det er hensigten at nedsætte, vil tage også dette spørgsmål op til behandling. Jeg tror, det vil være lykkeligst at få en klar principiel linje.

(Kort bemærkning).

Østergaard: Jeg vil bare have lov at konstatere, at hverken den højtærede statsministers eller den højtærede justitsministers bemærkninger har givet nogen forklaring på det, som jeg spurgte om, hvorfor